

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille E. Cassee
Auteur Mevr. D de Boo
Telefoon 0235113737 E-mail: d.d.boo@haarlem.nl
VVH/Omgevingsvergunning Reg.nr. 2012/145485
Te kopiëren: 1
B & W-vergadering van 10 april 2012

Onderwerp

Vereenvoudiging bouwregelgeving Pilotproject

DOEL: Besluiten

Het College kan besluiten het pilotproject in te dienen als project in het kader van de Crisis en Herstelwet bij het Ministerie. Nadere uitwerking met het ministerie moet volgen.

Indien bij invoering vaststelling van algemene regels nodig zijn, komt dit terug in het College.

B&W

1. Het college stemt in met het indienen van het project “Schrappen bouwtechnische toets en invoering melding voor lichte bouwactiviteiten” voor de 5^e tranche van de Crisis- en herstelwet bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu en mandateert de portefeuillehouder Wabovergunningverlening dit proces verder af te handelen;
2. Het College stemt in met het verder uitwerken van voorstellen voor vereenvoudiging op bouwvergunningverlening en toezicht en neemt kennis van de uitvoeringsagenda van de Casusgroep Vertrouwen, (ver)gunnen, bouwen in dit kader;
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties;
4. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.

Collegebesluit

Onderwerp: Vereenvoudiging bouwregelgeving Pilotproject
Reg. Nummer:

1. Inleiding

Wet en regelgeving op het terrein van bouwen is toe aan modernisering met de volgende doelen: terugdringen van administratieve lasten en regeldruk, verbetering van dienstverlening aan burgers en bedrijven en meer eigen verantwoordelijkheid voor de bouwer.

Hiervoor zullen op rijksniveau wettelijke belemmeringen moeten worden weggenomen en op lokaal niveau beleidskaders worden vereenvoudigd en waar mogelijk (deels) afgeschaft. De huidige economische en demografische ontwikkelingen zorgen voor een verminderde vraag en een veranderende behoefte in de bouw. Dit zet de bouwsector onder druk. De overheid kan de bouwsector met maatregelen stimuleren om een omslag over de rolopvatting in de bouw mogelijk maken.

Bovendien is uit de evaluatie van de bouwleges vorig jaar gebleken dat met name de bulk aan bouwaanvragen niet kostendekkend zijn. Toegezegd is dat er voorstellen komen om de kosten voor de gemeente omlaag te brengen.

Rondom de vernieuwing van bouwregelgeving is in de publieke sector een beweging op gang gekomen onder de naam “Doorbraak in Dienstverlening”. De doelstelling van deze coalitie is om de overheidsdienstverlening in de breedste zin van het woord, duurzaam te verbeteren tegen substantieel lagere kosten. Onder de vlag van deze beweging zijn op verschillende beleidsterreinen werkgroepen aan de slag gegaan. Haarlem heeft zich o.a. aangesloten bij de casusgroep Vertrouwen, (ver)gunnen, bouwen met de gemeenten Almere, Eindhoven, Delft, Deventer, Schijndel, Zoetermeer en Haarlemmermeer.

De casusgroep heeft een uitvoeringsagenda 2012 geformuleerd met acht acties gericht op de rol van de overheid in de regelgeving, de toetsing en het toezicht bij het bouwproces. Ambtelijk is een aanmelding gedaan namens een aantal gemeenten (bijlage 1) voor de 5^e tranche van de Crisis- en herstelwet met het project:

“Schrappen bouwtechnische toets en invoering melding van lichte bouwactiviteiten”. Dit project beslaat twee aanpassingen, ten eerste het afschaffen van de bouwtechnische toets voor lichte bouwwerken aan de voorkant, die aan de achterzijde inmiddels al vergunningvrij zijn. Ten tweede het sterk vereenvoudigen van de procedure voor dit soort bouwwerken door hiervoor de vergunning om te zetten in een melding.

Om dit voorstel door te kunnen zetten is bestuurlijke besluitvorming noodzakelijk.

2. Besluitpunten college

1. Het College stemt in met het indienen van het project “Schrappen bouwtechnische toets en invoering melding voor lichte bouwactiviteiten”

voor de 5^e tranche van de Crisis- en herstelwet bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu en mandateert de portefeuillehouder Wabovergunningverlening dit proces verder af te handelen;

2. Het College stemt in met het verder uitwerken van voorstellen voor vereenvoudiging op bouwvergunningverlening en toezicht en neemt kennis van de uitvoeringsagenda van de Casusgroep Vertrouwen, (ver)gunnen, bouwen in dit kader;
3. Het College stuurt het besluit ter informatie aan de Commissie Ontwikkeling.

4. Beoogd resultaat

Met het vereenvoudigen van het toetsings- en indieningskader voor lichte bouwwerken, als dakkapellen, uitbouwen, dakopbouwen en bergingen aan de voorkant van gebouwen, kan een versnelling van de vergunningverlening plaatsvinden, dit levert bovendien efficiency op.

5. Argumenten

1.1. Indien het project door het Rijk wordt goedgekeurd zal het schrappen van bouwtechnische toets en invoering van een melding voor lichte bouwactiviteiten efficiency opleveren.

Het afschaffen van de bouwtechnische toets voor lichte bouwwerken die aan de achterzijde vergunningvrij zijn maar aan de voorkant vergunningplichtig levert efficiency op. Het sterk vereenvoudigen van de procedure voor dit soort bouwwerken door hiervoor de vergunning om te zetten naar een melding levert administratieve lastenvermindering op.

1.2. Indien uitvoering kan worden gegeven aan het schrappen van de bouwtechnische toets voor lichte bouwactiviteiten levert dit versnelling op voor aanvragers.

Het schrappen van de bouwtechnische toets door de lokale overheid levert een versnelling op in de afhandeling van kleine bouwaanvragen.

1.3. Het schrappen van de bouwtechnische toets past bij het streven van het College voor deregulering en verlichting van de administratieve lasten.

In het Coalitieakkoord is deregulering als speerpunt opgenomen.

1.4. Het schrappen van toetsaspecten draagt bij aan het terugdringen van ambtelijke inzet op de vergunningverlening.

Hoewel het in Haarlem al gebruik is dat lichte bouwactiviteiten zeer summier getoetst worden op technische aspecten betekent het standaard niet toetsen van de bouwtechnische regels een verbetering op de kostendekkendheid van kleine aanvragen. Naar aanleiding van de evaluatie van de bouwleges is besloten maatregelen te nemen die leiden tot kostenreductie in de vergunningverlening. Zodanige activiteiten zijn dan ook in het toezicht geen speerpunt meer.

1.5. De invoering van een melding in plaats van een vergunningplicht levert versnelling op.

Bij de melding blijft de rechtszekerheid voor initiatiefnemer en omgeving gewaarborgd. Bij bouwplannen die vanwege het welstandsbeleid en bestemmingsplan vergunningplichtig zijn wordt de aanvrager verantwoordelijk voor het voldoen aan de gestelde kaders. Ook de communicatie richting burens wordt de verantwoordelijkheid van de aanvrager. Indien de gemeente oordeelt dat de melding niet aan de gestelde regels voldoet, volgt een besluit waarvan de aanvrager op de hoogte wordt gesteld. In alle gevallen waarin wordt voldaan aan de regels en de gemeente geen bedenkingen ontvangt vindt versnelling plaats en is geen apart besluit meer nodig.

6. Kanttekeningen

1.1. De verantwoordelijkheid voor een deugdelijk bouwwerk komt bij de aanvrager te liggen.

De achterkantbenadering ten aanzien van bouwtechnische regels wordt doorgetrokken naar de voorkant. De overheid zorgt er hiermee voor dat de eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de bouwtechnische regels aan de voorzijde gelijk is aan die van de achterzijde.

1.2. Bij invoering van een melding in plaats van een vergunning zullen algemene regels moeten worden opgesteld ten aanzien van passendheid in het bestemmingsplan en welstandsaspecten.

De inhaalslag bestemmingsplannen is halverwege 2013 gereed, ook de Nota Ruimtelijke Kwaliteit zal in 2012 worden vastgesteld. Bij invoering van een meldingsplicht voor lichte bouwactiviteiten zullen deze moeten voldoen aan de vastgestelde beleidskaders.

7. Uitvoering

Het voorstel zal samen met de ministeries van I&M en Binnenlandse Zaken verder worden uitgewerkt. Bij indiening zal bekendmaking nodig zijn via de website en aan de frontoffice. Op 18 april vindt een bestuurderssymposium plaats van Doorbraak in Dienstverlening, het initiatief wordt daar gepresenteerd.

8. Bijlagen

Bijlage 1: Brief Gemeente Delft namens Haarlem e.a. gemeenten aan de Minister van Infrastructuur en Milieu

Bijlage 2: Werkplan Casusgroep Vertrouwen, (ver)gunnen, bouwen.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

Retouradres : Advies, Postbus 78, 2600 ME Delft

De Minister van Infrastructuur en Milieu
d.t.v. mw. Y. Kemper / F02.16
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum
29-03-2012
Ons kenmerk
1221606

Onderwerp
Aanmelding project Crisis- en herstelwet 5e tranche

Bijlage
1

Geachte mevrouw,

Graag melden wij, gemeenten Delft en Zoetermeer, het project '*Schrappen bouwtechnische toets en invoering melding voor lichte bouwactiviteiten*' aan voor de 5^e tranche van de Crisis- en herstelwet. Wij doen deze aanmelding mede namens de gemeenten Schijndel, Eindhoven, Almere, Haarlemmermeer, Haarlem en Veldhoven.

Het projectvoorstel beslaat twee aanpassingen. Ten eerste het afschaffen van de bouwtechnische toets voor lichte bouwwerken die aan de achterzijde vergunningvrij zijn, maar aan de voorkant vergunningplichtig. Ten tweede het sterk vereenvoudigen van de procedure voor dit soort bouwwerken door hiervoor de vergunning om te zetten naar een melding, maar wel op een zodanige wijze dat de rechtsbescherming van de omgeving geborgd wordt.

Het voorstel dat wij hierbij formeel indienen zal vervolmaakt moeten worden. Samen met juristen van uw ministerie en het ministerie van BZK zullen wij dat nader uitwerken, opdat het juridisch correct is en er een substantiële doorbraak in dienstverlening wordt bereikt. Het gaat om regeldruk- en lastenvermindering, verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer en versnelling in het bouwproces.

Nadere afstemming volgt binnenkort. De collegebesluiten van de deelnemende gemeenten zullen nog volgen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Delft,
namens het college,

Y. van Delft

Afdelingshoofd programmering Veiligheid

Project voor de Crisis- en Herstelwet

hfst 2, Afdeling 2 CHW

Titel project

Schrappen bouwtechnische toets en invoering melding voor lichte bouwactiviteiten (bijbehorende bouwwerken).

Indieners

Gemeenten Delft, Zoetermeer, Schijndel, Eindhoven, Haarlemmermeer, Almere, Haarlem en Veldhoven

Projectbeschrijving

Het overgrote deel van de aanvragen omgevingsvergunning betreffen verbouw van en uitbouw aan bestaande gebouwen. Deze bijbehorende bouwwerken zijn, achter de voorgevelrooilijn, voorzover deze binnen vastgestelde kaders vallen, volledig vergunningvrij. De bouwwerken moeten voldoen aan de landelijk geldende bouwtechnische regels en de eigenaar draagt zelf de verantwoordelijkheid dat dat ook gebeurt. De initiatiefnemer kan in overleg met architect en/of aannemer *zelf* de keuzes maken en het bouwproces naar eigen wens inrichten.

Gaat het om bijbehorende bouwwerken die aan de voorzijde liggen of grenzen aan openbare gronden dan moet getoetst worden aan welstand en aan ruimtelijke ordening (bestemmingsplan). De overheid vormt zich dan echter *ook* een oordeel over de technische regels, terwijl het om dezelfde bijbehorende bouwwerken gaat die aan de achterzijde gelegen, vergunningvrij zij. De initiatiefnemer heeft nu niet meer alles in eigen hand en is afhankelijk van de overheid voor voortgang en resultaat.

Dit project beslaat twee aanpassingen;

1. De aangesloten gemeenten willen de achterkantbenadering ten aanzien van de bouwtechnische regels doortrekken naar de voorkant. De overheid zorgt er hiermee voor dat de eigen verantwoordelijkheid voor eigenaren ten aanzien van de bouwtechnische regels aan de voorzijde gelijk is aan die van de achterzijde.
2. Ook willen de gemeenten de procedure dusdanig vereenvoudigen dat dit leidt tot een aanzienlijke lastenverlichting voor burgers/bedrijven. Tegelijk willen de gemeenten de eigen administratieve lasten terugdringen van omgevingsvergunningen voor lichte bouwactiviteiten die bij lange na niet kostendekkend zijn en daarom mede worden gefinancierd uit algemene middelen. De gemeenten denken hierbij aan het invoeren van een meldingssysteem voor dit type aanvraag. De melding schuift zich daarmee tussen algemene regels (vergunningvrij) en vergunningen.

Om eenduidigheid en transparantie te bewaren wordt ervoor gekozen aan te haken bij de in de Wabo genoemde categorieën. Bij bouwplannen die vanwege het welstandsbeleid en bestemmingsplan vergunningplichtig zijn, is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor het voldoen aan de gestelde kaders.

Bij de melding blijft de rechtszekerheid voor zowel de initiatiefnemer als voor de omgeving gewaarborgd. Voorgestelde procedure: de gemeente publiceert de meldingen. Burgers/ondernemers kunnen daarop reageren (bedenkingen indienen). Als dat gebeurt, of als de gemeente heeft geoordeeld dat de melding niet aan de gestelde regels voor een melding voldoet, neemt de gemeente een besluit en stelt daar de indiener van de melding en/of de indiener(s) van bedenkingen van in kennis. Tegen het besluit van de gemeente kan bezwaar worden gemaakt op grond van de Algemene wet bestuursrecht. In alle gevallen waarop voldaan wordt aan de regels en de gemeente geen bedenkingen ontvangt, vindt versnelling van het proces plaats.

Door lokaal beleid op gebied van welstand en bestemmingsplannen te vereenvoudigen of globaler te stellen, kunnen de aangesloten gemeenten ook daarnaast nog een substantiële bijdrage leveren aan regeldruk- en lastenvermindering.

Hoe draagt het project bij aan innovatieve en/of maatschappelijke ontwikkelingen?

De commissie Dekker presenteerde in 2008 de volgende conclusies:

- verantwoordelijkheid moet bij eigenaar, ontwerpers en bouwers liggen
- preventieve plantoetsing door gemeentelijke overheid past daar niet bij
- overheid heeft wel een handhavende taak
- certificering van bestaande gebouwen weerspiegelt de verantwoordelijkheid van de overheid

Bouwers en aanvragers van vergunningen geven aan dat zij de procedure voor vergunningverlening onnodig lang vinden. Door zelf de verantwoordelijkheid voor toetsing te kunnen nemen, maakt men tijdwinst en zijn partijen minder afhankelijk van de overheid.

Invoeren van een systeem van melding voor de categorie bouwactiviteiten die vergunningplichtig zijn op basis van hun positie ten opzichte van het hoofdgebouw draagt hieraan bij. Het schrappen van bouwtechnische toets voor deze categorie doet vooral recht aan het gevoel dat de voor-achterkantbenadering nu niet uit te leggen is. Dat er verschil is tussen de benadering van voor en achterzijde is, in verband met welstand aanvaardbaar. Dat dit betekent dat alle bouwtechnische en planologische eisen om die zelfde reden weer toetsbaar zijn geworden stuit echter op veel onbegrip. Er is immers in bouwtechnisch en planologische zin geen verschil tussen een identiek bouwwerk aan voor- of aan de achterzijde.

In het recente advies ("Kans voor kwaliteit", nov.2011) van de VROM-raad, de Raad voor het Landelijk Gebied en de Raad voor Verkeer en Waterstaat wordt aanbevolen om voor kleine bouwwerken te gaan werken met de meldingsplicht als tussenvorm tussen algemene regels en vergunningen. Wel moeten de regels goed toegankelijk en goed toepasbaar zijn. De raden verwijzen naar het reeds bestaande systeem van meldingen in de milieuregelgeving.

Het project sluit naadloos aan op de gewenste ontwikkeling van de bouwregelgeving zoals die geschetst is in de brief van Minister Donner van 15-12-2011 en de daaruit voortvloeiende opdracht van de minister aan het "Bouwteam".

Doel van het Bouwteam is om te komen tot concrete acties die bewerkstelligen dat:

- a) De woning- en utiliteitsbouw dynamischer, innovatiever en vraaggerichter uit de crisis komt
- b) En de toekomstige bouwopgave wordt uitgevoerd door een efficiënt en effectief opererende sector.

Hoe draagt het project bij aan het bestrijden van de economische crisis?

In de keten van het hebben van een bouwinitiatief tot en met de realisatie willen de aangesloten gemeenten zich terughoudend opstellen. Voor de lichte bouwactiviteiten betekent dit dat de gemeente alleen in actie komt als de voorgenomen activiteit zich buiten de gestelde kaders begeeft en/of als derde belanghebbende menen in hun belang te worden geschaad. Naar verwachting kunnen daarmee 60% tot 80% van de meldingen doorgang vinden zonder vertraging en administratieve handelingen.

In combinatie met een beperkte toets (aan de plaatselijke welstandsnota) zijn de indieningsvereisten ook sterk beperkt tot een situatietekening, aanzichten en foto's van de bestaande situatie. De initiatiefnemer heeft het proces veel meer in eigen hand waarmee de drempel om daadwerkelijk te verbouwen bijna volledig wordt geslecht. Dit kan voor met name de lokale bouwbedrijven een belangrijke impuls opleveren.

Voor bouwbedrijven kan een meldingensysteem leiden tot een verkorting van procedures en meer regie op de planning en dus een efficiënter proces en verbetering van bedrijfsresultaten.

De kosten voor de gemeente voor deze sterk onrendabele categorie worden hiermee aanzienlijk beperkt waardoor de bijdrage uit algemene middelen en uit overige bouwactiviteiten kunnen worden verlaagd. Dit heeft vervolgens weer een positief effect op de legesheffing bij de (middel)zware bouwactiviteiten en/of de algemene middelen.

Hoe draagt het project bij aan duurzaamheid?

Het project draagt niet direct bij aan duurzaamheidseffecten in de zin van beperking milieubelasting. Het project heeft met name positieve effecten op verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven (regel- en lastenvermindering) en aan de ontwikkeling naar een kleinere overheid die vooral een regierol heeft.

Tegen welke wettelijke grens loopt het project aan & wat zou er aan wetten/regels moeten veranderen?

Ter nadere uitwerking:

Start document juridisch kader

Meldingsplicht onder de Crisis- en herstelwet

Van overeenkomstige toepassing verklaren bij melding:

Artikelen WABO: 1.1, 5.3, 5.10, 5.13, 5.14, 5.16, 5.17, 5.18, 8.4, 8.5

Artikelen BOR: 2.2, 2.3, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 8.1, 8.2

Artikelen MOR: 10.1 t/m 10.6, 11.1, 11.2

Aanpassen bij melding:

Artikelen WABO: 2.1, 2.3, 2.3a, 2.4, 2.8, 2.10 (toetsingkader bouwactiviteit), 2.22, 2.25, 2.29, 2.31, 2.33, 3.1, 3.7, 3.8, 3.9, 3.15, 5.1, 5.2, 5.19, 5.21, 5.22, 5.23, 6.1, 7.6 (inwerkingtreding)

Artikelen BOR: 1.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.7, 4.8, 4.9, art. 1 bijlage II

Artikelen MOR: 1.1, 1.3, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 2.9

Buiten toepassing verklaren bij melding

Artikelen WABO: 2.2, 2.5, 2.6, 2.7, 2.9, 2.9a, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 2.16, 2.17, 2.18, 2.19, 2.20, 2.20a, 2.21, 2.23, 2.24, 2.26, 2.27, 2.28, 2.30, 2.32, 2.33a, 2.34, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.20, 3.21, 3.22, 3.23, 4.1, 4.2, 4.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.11, 5.12, 5.15, 5.20, 5.24, 5.25, 5.26, 6.2, 6.2a, 6.2b, 6.2c, 6.3, 6.4, 6.5, 6.5a, 6.5b, 7.1 t/m 7.5, 8.1, 8.2, 8.3

Artikelen BOR: 2.1, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.5, 4.6, 5.1 t/m 5.15, 5.16, 5.17, 5.18, 5.19, 5.20, 6.1 t/m 6.18, bijlage I, art. 2 bijlage II, art. 3 bijlage II, art. 4 bijlage II, art. 5 bijlage II, art. 6 bijlage II, art. 7 bijlage II, art. 8 bijlage II, bijlage III

Artikelen MOR: 1.2, 1.4, 1.5, 2.2, 2.4, 2.6, 2.7, 2.10, 2.11, 2.12, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1 t/m 4.22, 5.1 t/m 5.8, 6.1, 6.2, 6.3, 7.1 t/m 7.9, 8.1, 8.2, 9.1, 9.2

Aandachtspunten bij nadere uitwerking melding:

Bij het daadwerkelijke voorstel voor de melding dient er een ondermeer een begripsbepaling opgenomen te worden. Er zou hierbij gebruik gemaakt kunnen worden van artikel 1, bijlage II van het Besluit omgevingsrecht zoals bijvoorbeeld:

Bijbehorend bouwwerk: uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

voor erfgebied: erf dat geen onderdeel is van het achtererfgebied;

voorgevelrooilijn: voorgevelrooilijn als bedoeld in het bestemmingsplan, de beheersverordening dan wel de gemeentelijke bouwverordening;

De begripsbepaling ten behoeve van de meldingen zou dan nog verder nader uitgewerkt moeten worden, wat wordt er onder een melding verstaan etc, zie bijvoorbeeld onderstaande.

Melding: Een schriftelijke mededeling dat je voornemens bent

meldingsplichtige bouwactiviteiten uit te voeren of te laten uitvoeren binnen de gestelde wettelijke kaders._

Meldingsplichtige dakkapel: Hieronder wordt verstaan, een dakkapel die voldoet aan de door de gemeente gestelde criteria

Meldingsplichtige kozijn, kozijninvulling of gevelpaneel: Hieronder wordt verstaan, een kozijn, kozijninvulling of gevelpaneel die voldoet aan de door de gemeente gestelde criteria.

Meldingsplichtige airco-units: Hieronder wordt verstaan, een airco-unit die voldoet aan de door de gemeente gestelde criteria.

Na de begripsbepaling moet er bekeken worden welke gevallen er wel en niet in aanmerking komen voor de melding, zie bijvoorbeeld onderstaande.

Voor de toepassing van een melding komen in aanmerking:

- a. een op de grond staand bijbehorend bouwwerk in voorerfgebied, mits wordt voldaan aan de eisen die zijn gesteld in gemeentelijke beleidscriteria;
- b. een dakkapel in het voordakvlak of een naar openbaar gebied gekeerd zijdakvlak, mits wordt voldaan aan de eisen die zijn gesteld in gemeentelijke beleidscriteria;
- c. een kozijn, kozijninvulling of gevelpaneel in de voorgevel, of een naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijgevel van een hoofdgebouw, mits wordt voldaan aan de eisen die zijn gesteld in gemeentelijke beleidscriteria.
- d. een airco-unit, mits wordt voldaan aan de eisen die zijn gesteld in gemeentelijke beleidscriteria

EVENTUEEL VERDER AANVULLEN

Voor de toepassing van een melding komen niet in aanmerking andere bouwwerken die niet in dit besluit zijn genoemd dan wel meldingen die niet voldoen aan de eisen die zijn gesteld in gemeentelijke beleidscriteria.

De totstandkoming, vaststelling en publicatie van de beleidscriteria geschiedt met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht

Indien de melding niet van toepassing is, dan gelden de reguliere bepalingen uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de daarbij behorende regelgeving.

Handhaving is een nader punt voor onderzoek/overleg.

Voor hoelang moet worden afgeweken (voor hoeveel jaren)

Tot de voorstellen van de commissie Dekker zijn verwerkt in relevante wetgeving.

Zou het project voor 1 januari 2014 kunnen starten?

Het project kan direct na de zomervakantie 2012 starten.

Vertrouwen, (ver)gunnen, bouwen

De overheid doet een stapje terug

Vertreksituatie

De huidige gemeentelijke praktijk van vergunningverlening en toezicht is aan vernieuwing toe. Bezien door de ogen van Thorbecke 2, de VNG visie op een vernieuwde Nederlandse overheid, is een ingrijpende verandering nodig. De visie stelt dat de traditionele werkwijze waarbij de overheid de volledige sturing heeft, moet veranderen in een samenwerking met burgers en bedrijven onder het motto 'Laat meer aan burgers en bedrijven over en minder aan de overheid'. Redenen zijn de bezuinigingsopgave, het beperken van bureaucratie, het efficiënter en sneller werken en het optimaal gebruik maken van de Nederlandse high trust society.

Dit raakt het hele regime voor de openbare ruimte: van bouw- en milieuvergunningen tot APV. In het gangbare gemeentelijk optreden zijn handelingen gegroeid die in de nieuwe visie niet noodzakelijk zijn, en de bezuinigingen maken herziening alleen al om financiële redenen noodzakelijk. En daarbij komt dat een e-overheid ook steeds beter in staat is om intelligente samenwerkingsvormen aan te gaan.

In eerste instantie wordt nu ingegaan op het werkgebied van de bouw. Daar is de laagconjunctuur heel hard aangekomen, en vrijwel elke gemeente ziet dat grote rendabele vergunningen wegvallen terwijl de sterk verliesgevendende kleine vergunningen stabiel zijn of groeien. Zo ontstaan grote exploitatietekorten op de gemeentebegroting. Dat is een probleem, maar ook een kans voor ieder de huidige praktijk verouderd vindt.

De praktijk is, kort geschetst, als volgt. Bij het vergunnen toetst de gemeente in principe alles, vooraf, op alle facetten van Bouwbesluit, bestemmingsplan, welstand. Zonder de aanvrager een keuze te geven. Daarbij doet de gemeente vaak werk dat primair de aanvrager hoort te doen en is de gemeente voor alle missers (minstens mede)-verantwoordelijk. Dubbelingen cq inefficiënties die in de huidige praktijk gewoon geworden, zijn:

1. identieke ontwerpen die in meerdere gemeenten worden gehanteerd, worden in elke gemeente opnieuw getoetst
2. marktpartijen zoals architecten en verzekeraars zijn prima in staat om kwaliteit te borgen maar leunen onnodig op de overheid (die hun werk overdoet en achtervang wordt).

De gemeente opereert niet vraaggericht, biedt geen keuzemogelijkheid. Wie iets wil bouwen krijgt te maken met een rigide gemeente, zich baserend op landelijk vastgestelde regels. Er is de afgelopen jaren wel veel voortgang geboekt met het versnellen van (lichte) vergunningverlening tot flitsvergunning, maar dat heeft weinig of niets veranderd aan het oude adagium dat de gemeente alles integraal toetst. Dit niet- vraaggerichte optreden met dubbelingen klemt momenteel voelbaar bij de kleinste vergunningen omdat het te duur wordt: de bouwsomgebaseerde leges zijn veel te laag voor de verrichte toetsingsarbeid.

Ook daarna, tijdens de bouw, is zo'n ingesleten dubbeling aanwezig. De gemeente is op de bouwplaats aanwezig om toezicht te houden op onder meer conformiteit met de vergunning. De gemeente is echter niet de enige toezichthouder. Ook verzekeraars houden toezicht, evenals insitutionele bouwers zoals woningcorporaties. Verzekeraars zien toe om te bewaken dat het te verzekeren object inderdaad de veiligheid heeft die in het ontwerp was aangebracht. Zij hebben daarin een groot belang want misrealisaties leiden tot schadeclaims die vele malen groter zijn dan de kosten van bouwtoezicht.

Stip op de horizon

Het streven is er, kort gezegd, op gericht de dubbelingen in het gemeentelijk optreden te schrappen en de marktpartijen keuzes te geven tussen meer of minder intensief gemeentelijk optreden – tegen kostprijs. Zo kan de gemeente bezuinigen en tevens marktpartijen beter bedienen.

Deze richting ligt geheel in lijn met de VNG- visie op de nieuwe overheid ‘Thorbecke 2’.

Bij de bouwaanvraagtoetsing wordt ernaar gestreefd dat de gemeente eerst maximaal wiedt in overbodige regels en daarna al het toetsingswerk schrapt dat primair bij de aanvragers hoort. Daar waar een vergunning echt noodzakelijk is, krijgen marktpartijen en nieuwe partners (zoals bouwprofessionals en verzekeraars) veel duidelijker hun eigen verantwoordelijkheid, inclusief de daarbij behorende vrijheden. De gemeente richt zich minder op de aanvraag en veel meer op de aanvrager. Dat ziet er ruwweg als volgt uit:

- **Bouwbesluit toets:**
gemeente toetst administratief: is het ontwerp opgesteld door een gecertificeerde partij? Betreft het een standaard (d.w.z. reeds eerder getoetst) ontwerp? Dan hoeft er inhoudelijk niet verder naar te worden gekeken.
- **Bestemmingsplantoets en Welstandstoets:**
de gemeente publiceert regels, toetst niet/uiteerst beperkt en daarnaast alleen nog op verzoek. De aanvrager heeft de keus tussen:
 - a. verklaren dat het ontwerp past. De gemeente toetst alleen bij risico’s of bij ingediende bezwaren (en doet dat dan op eigen kosten). De aanvrager kan snel van start, betaalt weinig leges en neemt het risico dat de bouw achteraf kan worden stilgelegd wegens het ontwerp.
 - b. de gemeente vragen om een integrale of gedeeltelijke toets en/of ter inzage legging (tegen kostendekkende betaling). Dat duurt langer, kost iets, maar geeft zekerheid dat de getoetste aspecten van het ontwerp geen reden worden voor bouwstillegging.

Op deze manier heeft een aanvrager een keuzemogelijkheid en ligt de verantwoordelijkheid veel beter waar deze hoort: bij de aanvrager, de bezwaarindiener, de bouwprofessional. Bovendien biedt het een basis om vervolgens ook verzekeraars een passende positie te kunnen geven: in ontwerpfase en toezichtfase.

Overigens zorgt de aangescherpte verantwoordelijkheidsverdeling ervoor dat de gemeente nog beter in staat is om bij evt overtredingen ook hard en zakelijk op te treden.

In het bouwtoezicht wordt het eigenstandige gemeentelijk toezicht omgevormd naar een subsidiariteitsbeginsel: Bij voldoende gecertificeerde partijen kan toezicht mogelijk achterwege blijven, vervolgens wordt gekeken welk toezicht de verzekeraar (en/of eigenaar) reeds uitvoert, waarna de gemeente zich ten slotte richt op eventuele ongedekte velden en specifieke beleidsprioriteiten. Uitgangspunt is dat partijen ook in het toezicht hun eigen verantwoordelijkheid nemen.

De te nemen barrières

Het werkveld van de bouw wordt traditioneel sterk gedomineerd vanuit techniek. Brand, instorting, giftige materialen, explosies, overstromingen: de gemeente is gewend op alles te letten omdat de gevolgen zo ingrijpend kunnen zijn. En telkens als de gemeente de neiging kreeg haar taken lichter op te vatten, was er wel ergens een ramp die de politiek deed vragen om strenger optreden en nieuwe regels. Ingestorte balkons in Maastricht, de vuurwerkramp in Enschede, de ingestorte schoonmaaksteiger, de brand bij Chemiepak,

voorbeelden te over. Vanuit deze praktijk is diep ingesleten dat de overheid – en in het bijzonder de gemeente – de rol heeft om op alles te letten en voor alles verantwoordelijk te zijn.

Veranderkundig bezien betreden we een gebied met vrij fundamentele vragen over de rol van de gemeente, en dan is er een stevig en doordacht initiatief nodig om daar verandering in te brengen. Het betekent een hele omwenteling als bij een volgende ramp de partijen niet automatisch de schuld bij de overheid zoeken. Voor zo'n ingrijpende verandering is aanpassen van regelgeving niet genoeg, er moeten in brede kring diep ingesleten reflexen worden genuanceerd.

Daarbij kent dit werkveld een karakteristiek dat zowel kans als probleem is: elke locatie is anders maar de problematiek is in alle gemeenten in wezen gelijk. Weliswaar is elke bouwaanvraag per definitie locatiespecifiek, maar het soort belangenspanningen dat de gemeente moet hanteren en het soort vragen waarmee belanghebbenden komen is identiek. Dat heeft ertoe geleid dat gemeenten (vanuit de lokale situatie geredeneerd) vinden dat hun vraagstukken uniek zijn en derhalve maatwerk behoeven, terwijl bouwpartijen veelal bovenlokaal opereren en sterk gebaat kunnen zijn bij bovenlokale (of zelfs landelijke) uniformiteit. Een verzekeraar is erbij gebaat als een nieuw, gemeentelijk toezicht overal hetzelfde wordt ingevoerd. Een gecertificeerd architect die zelf bouwbesluit toetsen mag uitvoeren, wil zijn certificaat liefst in alle gemeenten erkend zien.

Veranderkundig betekent dit dat er groot schaalvoordeel te behalen is als wordt samengewerkt, mits nauwkeurig wordt omgegaan met de mogelijkheden om recht te doen aan lokale uniciteit.

De bovenstaande twee punten worden versterkt door de enorme belangen die ermee gemoeid zijn: waar iets misgaat is vaak sprake van groot menselijk leed, en er spelen ook grote financiële belangen bij het afdekken van risico's en het ontvangen van schadeclaims. Dit voert de druk op.

Een prominent voorbeeld van dit spanningsveld wordt hoe het Kabinet omgaat met de kaderstelling en inrichting van RUD's. Hoe meer prikkels daar worden aangebracht om te zorgen voor een fijnmazig risicovangnet van gedetailleerde overheidsregels voor vergunnen en toezicht houden, hoe groter de afstand tot de bovenbeschreven stip op de horizon.

Het spreekt voor zich dat de wijze waarop bestemmingsplannen zijn ingericht, veelbepalend is voor de mogelijkheden om de nieuwe praktijk in te voeren: globale bestemmingsplannen helpen enorm. Dat valt buiten de scope van dit initiatief maar zal wel kritisch worden gevolgd. Belangrijk is dat het nieuwe vergunnen en toezicht houden logisch past in de inrichting van de bouwkolom als geheel.

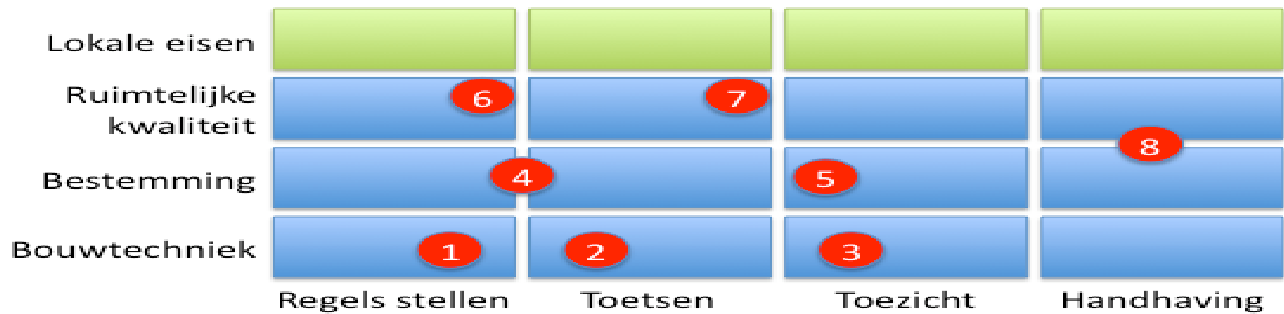
Veranderaanpak

Het benaderen van de stip op de horizon komt neer op een veelzijdige mix van vernieuwingen:

- ✓ Ingrijpende (her)deregulering
- ✓ Certificering van taken aan gekwalificeerde derden
- ✓ Vormgeving vraaggerichte invulling gemeentelijke taken
- ✓ Afspraken met o.a. verzekeraars over verzekerde garantiestelling
- ✓ Planmatige communicatie over de afnemende rol van de overheid.

In elk van deze vernieuwingen komen de geschetste barrières voor. De vernieuwing is ingrijpend en bestrijkt een heel breed veld met vele actoren. De participerende gemeenten moeten bewaken dat zij zich niet over-eten maar hun (tussen)doelen realistisch stellen.

Om die reden wordt gekozen voor een aanpak die bestaat uit enkele concrete, goedgekozen eerste acties waarmee de doorbraak op een haalbare manier in gang kan worden gebracht. Voor 2012 gaat het om 8 acties, die in onderstaand schema zijn weergegeven als rode stippen:

1. Bouwtechnische toets geschrapt uit de lichte aanvragen
2. Bouwtechnische toets overlaten aan aanvragers indien gecertificeerd
3. Bouwtoezicht overlaten aan procesgecertificeerde uitvoerders
4. Meer terughoudendheid in de bestemmingsplantoets
5. Bestemmingsplanhandhaving geminimaliseerd waar mogelijk
6. Welstandscommissie wordt commissie ruimtelijke kwaliteit plus stadsbouwmeester
7. Welstandstoets waar mogelijk geschrapt
8. Visiedocument THOR: Terughoudend handhavingsbeleid openbare ruimte

	Haarlem	H'meer	Zoeterm	Deventer	Veldh	Eindh	Delft	Schijnd	Almere
1	v	v	X		v		X		
2	v		v	v		X		v	
3						X		v	
4,5				X	X	v	v		
6	v	X	X		v	v			
7	X	v							
8					X		v	v	
Omg. wet						X			

Op de volgende pagina's is voor elk van deze acties een beknopte factsheet opgenomen.

